Кравченко Л.В., м.Умань
e-mail: kravchenkolesiav@gmail.com

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. *У даній публікації наголошується, що впровадження цифрових технологій у підготовку майбутніх вчителів технологій повинно розглядатися не як інновації, а як обов'язковий елемент освітнього середовища. Окреслено кілька етапів цифровізації освіти. Визначено зміни в методах навчання, формулюванні очікуваних результатів та інструментарії, які супроводжують процес цифрової трансформації. Розглянуто важливість ІКТ-компетенцій для педагогів та можливість адаптації до сучасних реалій, зокрема роботи з гаджетами, багатозадачності, миттєвого оцінювання учнівської діяльності.*

Ключові слова: *учитель технологій, цифровізація освіти, гаджети.*

Abstract. *This publication emphasizes that the introduction of digital technologies in the training of future technology teachers should not be seen as an innovation, but as a mandatory element of the educational environment. Several stages of digitalization of education are outlined. Changes in teaching methods, formulation of expected results and tools that accompany the process of digital transformation are identified. The importance of ICT competencies for teachers and the possibility of adapting to modern realities, in particular, working with gadgets, multitasking, instant assessment of student performance, are considered.*

Keywords*: teacher of technology, computerization of education, gadgets.*

Нині посилюється актуальність трансформації змісту освітніх програм, оновлення методів та організаційних форм навчання, застосування цифрових технологій в освітній діяльності. У зв'язку з цим у сучасному закладі вищої педагогічної освіти впровадження та застосування цифрових технологій під час підготовки майбутніх учителів слід розглядати не як інновацію, а як

обов’язковий елемент освітнього середовища, як мету і засіб навчання, зокрема коли йдеться про підготовку майбутніх учителів технологій.

У становленні цифровізації освіти можна виділити кілька умовних етапів. На першому з них, у 80-90-х роках минулого століття, основний акцент робився на розвиток комп’ютерної грамотності серед учнів та вчителів. Саме в цей період в освітніх закладах різних рівнів з’явилися перші комп’ютери, а іноді й комп’ютерні класи. Термін «цифровізація» означав наявність принаймні одного комп’ютера та вміння виконувати з його допомогою елементарні функції на уроках з інформатики.

На другому етапі напрямок розвитку процесу цифровізації зміщується із занять з інформатики на весь процес навчання. З початку XXI століття термін «цифровізація» стає синонімом активного впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій. Цифрові пристрої починають використовуватися ширше.

Третій етап розвитку цифровізації освіти може бути охарактеризований не просто одиничним вектором, що визначає траєкторію динамічного процесу, а «компланарними» векторами, які мають різний напрям, але перебувають у єдиній освітній площині. Протягом останніх п’яти-шести років відбувається загальна цифрова трансформація всіх процесів в освіті, з’явилося поняття «цифрове освітнє середовище» [2].

Цифрова трансформація освіти охоплює всі сторони освітнього процесу. Відбувається перегляд формулювання очікуваних результатів, що спричиняє зміну змісту освіти. Змінюються методи і методики навчання, оскільки подання матеріалу на традиційному уроці і в цифровому освітньому середовищі істотно відрізняється. Трансформується інструментарій, що використовується, а отже, і технологія роботи з ним.

У контексті досліджуваної проблеми актуальності набуває наукова позиція В. Ю. Арешонкова про перехід до цифрового університету, що передбачає «не лише кількісне накопичення технічних засобів, а зміну цілей, пріоритетів,

корпоративної ідеології, організаційних принципів і підходів, структури закладу тощо» [1, с. 2].

Сьогодні важливо зосередити увагу майбутніх педагогів на факторах, які відображають реалії сучасного світу та потреби учнів. Гаджети стали невід'ємною частиною повсюдного життя, тому слід навчитися ефективно використовувати їх у навчанні. Нагальною потребою є миттєве оцінювання діяльності учня, тому корисним буде використання електронних засобів перевірки знань із миттєвим зворотним зв'язком. Суспільство потребує нестандартної особистості, отже, слід використовувати в освітньому процесі нестандартні форми, методи та зміст.

Змінюються інструменти створення навчальних матеріалів, інструменти ефективної доставки контенту для оптимізації процесу викладання та досягнення високих освітніх результатів. Педагогу потрібно володіти ІКТ-компетенціями, адже сьогодні в навчанні необхідно використовувати інформаційно-комунікаційні засоби, мобільні пристрої, активні методи та технології навчання, платформи для електронного навчання, а також вести електронне портфоліо (блог чи сайт) [3].

Варто пам'ятати не лише про позитивний вплив цифрової трансформації освіти, а й про деякі негативні наслідки неконтрольованого використання цифрових матеріалів в освітній процес. Існують і деякі ризики, як-от знецінення ерудиції через доступність інформації в мережі Інтернет, поява залежності від гаджетів, втрата здатності навичок соціальної взаємодії. Існує також думка, що наявність портфоліо позбавляє людину «права на помилку», оскільки в цифровому вигляді зафіксовано не тільки досягнення, а й невдачі. Це веде до зниження почуття психологічної безпеки.

Методична підготовка майбутніх учителів технологій пізнає постійні зміни, передбачені вимогами сучасного цифрового середовища, які впливають як на навколишній світ, так і на покоління, що поступово змінюють одне одного. Цифровізація стала об'єктивною реальністю, але впроваджуючи цифрові технології в освіті, важливо забезпечити їхні позитивні функції.

Список використаних джерел:

1. Арешонков В. Ю. Цифровізація вищої освіти: виклики та відповіді. Вісник НАПН України. 2020. № 2 (2). С. 1-6.

2. Биков В., Спірін О. Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Журнал кафедри ЮНЕСКО* «Неперервна професійна освіта XXI століття» (1), 27-36. 020). URL:https://doi.org/10.35387/ ucj.1(1).2020.27-36

3. Карплюк С.О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку. Матеріали методологічного семінару НАПН України. 4 квітня 2019 р. / За ред. В.Г. Кременя, О.І. Ляшенка; укл. А.В. Яцишин, О.М. Соколюк. К, 2019. 361 с. С. 188-197.